

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az ifjuság gyásza.

Zombor, 1898. október 13.

Megható módon fejezte ki a zombori állami főgimnázium tanári kara és ifjusága Őfelsége a királyné elhunytá fölött országszerte mélyen érzett fájdalmat és gyászt.

Wlassich miniszter ismeretes rendeletének megfelelőleg, de meg a minden magyar ember szívét betöltő fájdalomérzetnek hódolva, a tanári kar kedden délelőtt, e hó 11-én a városháza nagytermében gyászünnepélyt rendezett.

Ez a gyászünnepély is méltó kifejezője volt a nehéz fájdalomnak, a mely az egész országra nehezedik a lesújtó csapás miatt. Az ünnepélyen szép számu közönség volt jelen s szinte áhitattal hallgatta végig a program egyes pontjait.

Különösen megható volt Jeszenszky Dezsőnek, az intézet ezen kiváló képzettségű tanárának emlékbeszéde. Elvezetett hallgatta mindenki a gondolatokban oly gazdag, magas koncepcióju szónoki művet.

Az ifjuság is remekelt, a mi újabb bizonyítéka annak, hogy a mi tanáraink milyen nagyfokú lelkiismeretességgel felelnek meg hivatásuknak.

Az ünnepélyről különben a következő tudósítást közöljük:

A zombori állami főgimnázium tanári kara és ifjusága f. hó 11-én a városháza közgyűlési termében kegyeletes ünnepélyt tartott gyászos módon elhunyt feledhetlen királynénk Erzsébet emlékének megörökítése céljából.

A szépszámu hölgyközönség, férfivendégek, a polgármester és a város tisztikarának élénk érdeklődése mellett folyt le a szép ünnepély.

Megnyitónak a gimnázium énekkara dr. Ferencsik Lajos tanár vezetése mellett Bordeauxnak egy szép gyászdalát énekelte el szép összhanggal. Utána a zombori műkedvelőkből alakult zenekar Klose Oszkár Salve Regináját adta elő bámulatos praecizitással, kitünő karmesterének vezetése mellett.

Ezután jött Katona „Erzsébet“ című remek költeménye, melyet a kitünő organumu Izsák Aladár VII. oszt. tanuló adott elő jeles készültséggel, érzésteljesen emelve ki a szép költemény-

nek remek gondolatait és a hallgatóság jó részét könyekre fakaszvta mély meghatottsággal előadott szavalaival.

Majd Jeszenszky Dezső tanár adta elő ez alkalomra irt lendületes és szépségeiben gazdag magas niveauun álló emlekbeszéde. Költői fordulatokban gazdag megnyitó után fájdalommal nyugszik meg a mindenható kifürkészhetlen akaratában, mert tudja, hogy elröppent nemtőnk továbbra is örködni fog felettünk.

A remek beszéd szó szerint így hangzik:

Jeszenszky Dezső beszéde:

Mintha szárnyat suhogtatnának rejtelmes szellemek! Mintha a fátylas géniusz megfordított fátylaja utolsó lobbot vetne?! — De nem! Csak sajtó szívünk dobog; csak szemünk csillog a bánat fátyolán át. És hogy ne fájna szívünk, hogy ne fátyolozná bánat szemünk? mikor oly nagy a mi veszteségünk. Magyarország nagyasszonya, Erzsébet királyné nincs többé! Elutazott végleg, eloda, honnan nincs visszatérés. Hegy, völgy, erdő, mező, tó, tenger, forrás, folyó mind velünk gyászolnak, mert jobban ismerték őt, mint bárki más. Csak a menny örök boltozata örvend, mert befogadhatta.

Isten, élet és halál mindenható ura! borzalommal tölt el kimulása végzetessége, de zugolásra még sem nyilik ajkunk; mert örök végzésed szerint porrá csak az leszen, mi porból leve, de a szellem győztesen hűgyja el az enyészést és szenvedés birodalmát és ép maradt, ha földi élete roskatag házának hamvát tomboló viharok hordják is szét.

Enyhítse hát fájdalmunk a megnyugvás írja; hisz az, kit siratunk, ugy sincs, ott, hová porhüvelyét temették, a rideg sírboltban, hanem tovább is öröklik felettünk, habár megdicsőülése fényében emberi szem nem láthatja és holta után lényének varázsa semmivel sem kisebb élete búbjánál, melylyel életre-halálra, teststül-lelkestül hódította meg e haza minden igaz gyermekét.

Minthogy azonban Te, gondjainkra bizott tanuló ifjuság! nem tudhatod határozottan, mit köszönj nemzetünk és országunk Erzsébet királynénak; nekünk meg legfőbb kötelességünk Benned a kegyeletet történetünk nagy alakjai iránt ápol-

nunk, hogy majdan innen meríts ihletet, bátorságot és erőt életed küzdelmeiben és kísértéseiben a szép, igaz és jó zászlaja alatt mindvégig kitarítani: e komoly óra ünnepe célját tévesztendő, ha főle nem tárná előtted mindazt, mi annak feltüntetéseére szükséges, hogy történetünk Erzsébet királynénál tiszteletünkre, csodálatunkra és szeretetünkre méltóbb fejedelemasszonyt nem ismer, ámbár szíve sugallatánál soha sem volt egyéb eszköz, fegyver és pajzsa! Mert egyike volt ama felsőbbrendű lényeknek, kiket Isten megbizottjainak kell tartanunk oly feladatok megoldásában, melyek ha megoldatlanul maradnának, az erkölcsi világrend felfordulása, országok romlása és trónok összeomlása következnek be.

Abban az időben, midőn királyunk, ki azóta fenéig üritette a szenvedés poharát, mert minden érte, mi embernek fáj, fiatalságának pazar teljében, Bajorország rózsáját, Erzsébet hercegnőt hitvesül választotta, Magyarország örjítő bántalmak következtében abban a rettenetes állapotban volt, melyben ugy egyesek, mint nemzetek, már semmi egyébire nem törekednek, minden pillanatban halálra készen, mint arra, hogy szenvedésük okozóját mielőtt végsőt lehelnének, élettelenül a porban fetrengeni lássák. De minél szilajabban tépte láncait bilincsre vert nemzetünk, annál gondosabban örködtek, hogy ki ne szabaduljon belőlük. Ha fejedelmet és nemzetet balsorsuk ekként állit egymással szembe, mind a kettőt halál fenyegeti; mert ádáz harcuk láza felemészti életük erejét akár nyilt csatamezőn, akár a zsarnokság és összeesküvés sötét árkaiban törjenek is egymásra.

Kik e halálos veszedelmet felismerték, vagy komor kétségbeesés martalékává lettek, vagy reménytelen lemondás fásultságával néztek az elfojtott düh zsaratjával telített vulkán kitérése elé, melynek izzó lánaja és fojtó hamva eltemetendő vala a nemzeti lét egész világát, mert a menekülés útját megtalálni, emberi ésszt, akaratot és tetterőt felülmuló feladatnak tartották. De másként volt e felől végezve; a mit multhatatlan bekövetkezőndőnek tartottak, nem következett be, mert a sugárözön csodálatos hatása alatt, melyet Erzsébet királyné tündéralakja beláthatatlan távolba árasztott, foszlányokra szakadtak, a Habsburg-ház és

A „BÁCSKA“ tárcája.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.

Fordította: Szöllősi Jenő.

(Folytatás)

(29.)

Huszonhetedik fejezet.

Blomkiszt a hogy hivatalát elbagyta, egyenesen hazafelé sietett s jácintos kertjében keresett — szokása szerint — szórakozást. Boldog élvezettel kerteszkedett virágai közt, midőn egyszerre hintőrobogást hall; a fényes hintő kertje előtt áll meg s leguagyobb ámulatára a hintőből Synder Dorottya kisasszonyt látja kiugorni.

Udvarias ember létere vendége elé sietett, alázattal, mely tisztelettel üdvözlé s keresett szavakban tudakolá, minek köszönheti a meg nem érdemelt kegyet, e kitüntető látogatást.

— Bizony mondom, Blomkiszt uram, ön nem érdemes a kegyre, szolt Synder kisasszony, s ne is számitsom nálam arra, míg helyre nem hozza azt a tévedést, melylyel egy ártatlan embert dobott a tömlőbe.

Blomkiszt feltünő meglepetéssel nézett a kisasszonyra. — Ön szörnyen csodálkodik az én mondásomon, folytató a kisasszony. Látom a szeméből. De hát engem igen közéről érint a dolog és boszant is, fel is izgat. Annak a gyémántvágónak a dolgát értem, a ki nálunk volt alkalmazva s a kit Blomkiszt uram, az ön fáradszóró ügybuzgalma a vádoltak padjára vitt.

— Sivers Pált gondolja? kérdé Blomkiszt.
— Igen, ugy hívják; az az ember olyan ártatlan abban a lopásban, mint ön, meg én, mondá boszusan Dorottya. Ugy látszik önnek oly gyönyöre telt az elfogatásában, mint mikor egy halálra üldözött vadat kergetünk hatalmunkba.

— Kisasszonyom! szolt most fájdalmasan Blomkiszt, ah! ha kegyed tudná s csak néha-néha is részt venne az ily gyönyörökben, melyeket hivatásunk ad, tudom, nem hányná mindezeket a szememre. Nem a magamnak okozható gyönyör tetteimnek rugója; valami benső érzés bajt fáradságot nem ismerve az igazság keresésére, azt az igazságot, mely sokszor oly mélyen

van lekedőzve, letakarva, eltemetve; így keresem én pihenést nem ismerve, a bűnöst, az ártatlant, mindegyiknek igaz képét, tetteik okát, rugóját.

— Ha valóban ez az ön hivatásának elve és célja, ugy segítségemre lesz most is, mert egy ártatlant üldözték és fogtak el, szolt a kisasszony, s azt akarom, hogy az igazság s annak az embernek az ártatlansága derüljön ki, kinek nevét meghurcolta s kit gyalázatosan elfogott.

Blomkiszt évek óta ismerte e makacs természetű, fejes leányt, de ismerte jó szívet is és erősen érzékeny igazságérzetét, mely még az igazságtalanság látszatára is fellazadt... mégis meglepte a kisasszony az az érdekteli ügybuzgósága, melylyel atyja volt munkásának védelmére kel.

— Szabad-e kérdenem, kegyes kisasszonyom, szolt Blomkiszt, miüöl következteti kegyed ez ember ártatlanságát oly bizonyosan.

— Két okból, szolt Dorottya. Elsőben is személyesen győződtem meg e férfi páratlanul jellemes voltáról — Blomkiszt e szavak hallatára felvette földre szegzett tekintetét a beszélő leányra — és másodsorban az az erős gyanum, hogy a követ más valaki lopta el, a kinek nagy oka volt e tettehez, a ki szegény munkás létere, hazzárdul játszó kártyakompaniához tartozik.

— És a munkás a kegyed édes atyjánál dolgozik? kérdé Blomkiszt.

— Igen! Már tíz éve, hogy ott van munkában s atyám teljes bizalmát bírja.

— Ugy ez talán az az apró, fekete szemű munkás, kivel Sivers ur egyútt dolgozott s kire a kő csiszolása volt bízva, a neve Buiten, ugy-e bár? — tudakolta Blomkiszt.

— Ön tebát ismeri, szolt a kisasszony; terelte volna inkább arra ügybuzgó figyelmét.

— Igy, mégis csak első gyanura sejtette meg az igazi bűnöst. Oh, hogy nem tudunk mindjárt lelkünk első sejtelmében bízni, pedig igen sok esetben feltülről jött utmutatásnak tetszik, hanem inkább hiszünk fejles okoskodó eszünknek, mely de sokszor is vezet félre bennünket.

— Ugy-e ön is hisz az ő ártatlanságában s segítségemre lesz a megmentésében, kiáltott fel a lelkesedő öröm hangján Dorottya.

— Higyje meg, kedves kisasszonyom, már a kegyed nagyrabecstül látogatása előtt is gondolkodóba estem a fölött, vajjon nem csalódom-e s sokszor töprekedtem azon, bátha ártatlan ez az ember? s amennyire tőlem tellett s hivatásom megengedte, a védővel váltva iparkodtam ennek kiderítésén.

— Ennek igazán örvendek, Blomkiszt uram; mert ön nagyon okos ember és nagyon borzasztó is a maga hivatalában, mondá Dorottya, de magam is megfeszített erővel leszek rajta, hogy egy ártatlan ember igazságos ítélethez jusson.

— Igy az elfogott már is boldog lehet, mosolygott az udvarias Blomkiszt. Tudom, hogy érdekeemben nem kelne oly bévvel sikra, kegyes kisasszonyom.

Synder kisasszony gyengén elpirult e szavakra s feslő, rózsabimbó ajka nevetésre fakadt:

— Ki tudja, Blomkiszt uram. Talán igen, talán meg épen nem. S ezzel kezét nyujtott az idős és magas férfinék, aki lovagias tiszteletudással kísérte ki hintójáig a váratlan látogatót.

Mikor a hintó elrobogott, Blomkiszt elsimitá homlokának redőit s mélyen felsóhajtva mondá:

— Az élet igazán mese. Sokkal gyönyörűsegebb tündérmese, mint minőt a nagy költők lángelméje szül. — Ez a kisasszony, a többszörös milliomos Synder leány szerelmes abba a szegény, de szép legénybe — ezt már tisztán látom — arra vagyok csak szörnyen kíváncsi, mit szol a kedves papája ehhez a „párti“ hoz? — A kisasszony önfeljusége természetesen összeszedi minden erejét — különben nem is olyan fiatal már — lehet vagy huszonhat éves, s ezekben az években a legveszedelmesebbek az ilyen tízes szenvedélyek. Ezek a gondolatok futottak át agyában, miután látogatója elhagyta. — Aztán bement dolgozószobájába s aztán olyan hivatalos formájú lapra a következő levelet írta:

„Sürgős!

Günther rendőr-fogalmazó urhoz.

Buiten-t a Singelen levő Synder-féle gyémánt-köszörűlde munkását két detektiv tartása folyton felügyelet alatt.

Blomkiszt.“

Előhívta egy szolgáját, a ki megnyergelte lovát s besietett a levéllel a városha, a rendőri hivatalba.

(Folyt. köv.)

Magyarország egész sötéten gomolygó viharfellegek, melyek vésterhes méhében pedig már képződtek azok a menykövek, melyek ha lecsapnak, királyokat és nemzeteket suttanak agyon. A csoda megtörtént: nemzet és fejedelem megmenekültek a halál torkából.

Ne kérdezzétek, mi tette lehetségessé mit lehetetlennek tartottak bölcsék és együgyűek, bátrak és félenkek, erősek és gyöngékek egyaránt. Amint a természetben működő erők megfoghatatlan egysége hozza csak létre az élet elragadó pompáját és végtelen alagzadagságát és egymástól elváltan a nap fénye és melege, az éj hűsége és árnya, az ég harmata és esője, a talaj ereje és kövérsége egy parányi sejtet sem kelt életre: azonképen Erzsébet királyné is nem azzal váltottatta át a gyűlöletet szeretetté, a bizalmatlanságot bizalomná, a harcviágyat békülékenységgé, hogy a női erények utánozhatatlan mintaképe, a jog és igazság ellenállhatatlan mintaképe, minden szépség és nemesnek rajongó pártfogója volt, hanem azzal az elemzhetetlen mennyi harmoniával, mely egész lényén előmlött és melynek láttárahallatára a leghidegebb szív is felhevült, a legdacosabb fő is hódolatra hajolt.

Elháritván ekként fent és lent új Magyarország fölépítésének akadályait, mit hiába próbált volna meg más, Erzsébet királyné semmivel sem tett kevesebbet a hazáért ama nagy államférfinál, ki azzal érdemelte ki az utókor háláját és elismerését, hogy érvényre tudta juttatni nemzete szabadságát és államiságát, a nélkül, hogy alattvalói hűsége és politikai megbízhatósága felől kétséget támasztott volna az uralkodó lelkében.

A koronázás, mint e korszakot alkotó mű betetőzése, örömmünnepe volt ugyan a nemzetnek, de nem óhata meg attól, hogy odabent, lelke legmélyén semmire fájjon; mert a kiengesztelődés nem szünteti meg azonnal az előzőleg szenvedett bánatát. De midőn Erzsébet királyné csupán csak finomul hangolt szívét követte, mely a nemzeti élet minden érverésére megrezzent, a gyász fekete mezében könybelábadt szemmel, igaz bánat kifejezésével arcán Deák Ferenc ravatalára koszorút tett és imát rebegő tédelő alakját a halottas fáklyák komoran lobogó lángja tulvilági tünevénynek láttatta: fájó emlékeire fátyolt vetett a nemzet és borongása rajongó imádatá változott, mert a feledhetetlen jelenet megható fensége még a legeggyűbb lélekkel is tisztán érezte, hogy Magyarországnak oly királynéja van, kinél forróban egyetlenegy elődje sem szerette a magyart.

Ez érzelem felülkerekedése a köztudatban, Deák Ferenc alkotásának felavatása; mi ha meg nem történik, éltető nedv hiányában elcsenevészett volna, meg nem fogamzott ojtványként. Mindazt tehát, a mivel az ország a kiegyezés óta szellemileg és anyagilag gyarapodott, Erzsébet királyné szeretetének sugarai érlelték meg anélkül, hogy ő maga valaha az eszményi nőiesség köré elhagyva, a politikai küzdelem porondjára lépett volna.

Emberi elme Isten végzéseinek mélységét ki nem kutathatja; de ha látja, hogy a legnemesebb élet ösvénye is a szenvedés szuró tövisseinek sűrűjén vezet át, hol csak elvívve virít az öröm egy-egy illatos virága: mindaddig nincs nyugta, míg e bántó ellentétet a célszerűség eszméjével össze nem egyeztetni. Avagy nem kellene-e a világkormányzat bölcsességébe és igazságosságába vetett hitünket elámitásunkra kiszelt agyremnek tartanunk, ha föl nem tehetnők, hogy Erzsébet királyné csak azért szenvedett oly sokat és örült oly keveset, mert minden nyelvén nyomatékosabban beszélő példa kellett, hogy korunk az érzékiség gyönyöreim molón kapó, de a szenvedély és öröm örvényében könnyen elmerülő nemzedéke világosan megértse, mennyire megbízhatatlan pajzs a sors csapási ellen, még a legragyogóbb trón fénye és gazdagsága, hatalma és dicsősége is és mennyire megbízható támasz, még a legsúlyosabb kereszt terhe alatt is a mások boldogításának érzése. És erkölcsi lethargiából fölrahatja-e a világot valami, ha az a vér nem, mely Erzsébet királyné átdöfött szívéből kiömlött! Nem kötelezzé az, mi abban a rémes pillanatban történt vérszerződésre mindnyájunkat, kik emberi mi voltunkból még ki nem vetkőztünk, hogy addig nem nyugszunk, míg a pokol ama hada meg nem semmisül, mely eszeveszett gazságában tördőfésekkel akarja az emberiség sebeit beheggeszteni?

Ugy van! sem élnie, sem meghalnia nem lehet másként, mint ahogy él és meghal, kit Isten oly feladattal biz meg, a minőt életével és halálával Erzsébet királyné teljesített. Szent és áldott legyen emléke az idők végeig! Amen.

A gyönyörű beszédnek méltó pendantja volt a műkedvelő zenekar által játszott remek gyászinduló, melylyel az emlékezetes szép ünnepély befejeződött, mély nyomokat hagyva a jelenlét közönség lelkében.

„Bogoja és Vidéke“ a kereszturi vándor-tanítógyűlésen.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Az „Apatini közs. tanítókör“ őszi vándortelését folyó hó 5-én Keresztúron tartván, azon, mint szívról szakadt tagja, „Bogoja és Vidéke“ is megjelent. Már hajnali 4 órakor felülhittünk ordinanc kocsiakra és a korai órákban Rác-Militics és Filipova községen át, az összes tételek teljes megvitatása közben, alig vetült észre, hogy kocsiunk már a Ferenc József-csatorna magas hidjára hajtott, honnan teljesen beláttunk és csakhamar be is értünk a nagy rusnyák fészekbe.

8 órakor már üdvözöltük a távolabb lakó s már előttevaló este odaérkezett kollégákat, kiket az utcán föl-alá sétálva találtunk. Rövidesen közjük csoportosultunk mi is és vizsgáltuk Keresztúr ékességeit és nevezetességeit s ha egyebet nem is, de gyönyörű új község-házat és jegyzőlakot találtunk. Eközben szórakozásképen kérdeztük Kuzmiák bátyánkat és többeket, hogy honnan meríthette Don Karlos-unk e versorát: „... Keresztúron a jeget téltre aszalták.“ Végre azt a fölvilágosítást nyertük, hogy igen híros jégpincejük van, egész nyáron megmarad benne a jég, mikor aztán már ujat szedhetni, akkor ugy karácson táján kiosztják ingyen a szegények között.

Még abhoz is elég korán érkezünk, hogy szent misét hallgathattunk. Bár különbözik a gör. kath. szertartás a róm. kath.-tól, azért mégis kellemes érzés áradt el egész valónkon az Isten e szép szentegyházában, hol az olvasott mise hallgatása mellett a kántor kellemes bariton éneke is emel lelkünket az ég felé.

9 órakor az iskolában csoportosultunk, hol kezdetét vette egyik helybeli tanítótárs gyakorlati előadása a beszédterlem-gyakorlatokból. Örvedetes jelenségül szolgált, hogy a kis II. osztályos rusnyák gyermekek magyarul tárgyaltak tanítójukkal a háziállatokat. Csak egy kifogás merült fel az előadás ellen, az t. i., hogy elején és végén valami imádságpótló testgyakorlat vétetett. A megrovási kalandnak felszólaló ilyen adott kifejezést: „Meghiányom előadó urat az imádság miánt, mert az szörnyű spártaias volt; én megvallom, ilyen természetes imádságot még sem nem láttam, se nem hallottam.“

Ez után kezdetét vette „a játék rendeltetése és terjedelme a népiskolában“ című tétel tárgyalása, melyet Apatin, Keresztúr meg Bogoja és Vidéke tantestületei dolgoztak ki és olvastak fel nagy tetszés közt. E dolgozatok összegezésénél földhöz vertünk minden kész és drága játékot, aztán homokba ütöttünk szivarládika és deszka darabok közé minden apróságot, hogy ott gyakorolják képzelt tehetségüket saját készítményeiken s hogy így megszokják az egyszerűben is élvezetet találni, mint az én 5 éves kis Icig fiam, ki felszerszármozza a személapátokat s befogva a pókládába, kezébe veszi a gyeplőt, ostort, fellívén s megcsapkodja bokrosnak képzel lovait és hajt Zomborba s midőn már jó ideig halad, dagadó kebellet és csodálkozva néz vissza, hogy mily előre haladt már s az eredményt felett tombolva, hátra veti magát s megfeszíti a gyeplőt, hogy már eszedesen menjek, mire a pókláda felfordul s ő hátra bukik és az ütődést kiheverve, ismét fölül és diadalmasan visszakocsikázik. — Elvetettük a szeretlen ugrándozással járó, illetlen „tűsköm“-féle játékokat. Kimondtuk a közös játék nevelő hatású voltát, mert ez képezi az összerészt, barátság s egyetértés erényeit, mert a játék közben megnyilatkozik a gyermeknek minden tehetsége, jó és rossz tulajdona, azért érezkedjen is le közből, mert „egy órai játék alatt jobban kiismerjük tanítványainkat, mint az iskolában hónapokon keresztül.“ A játékban nevelői szempontból való részvételünknek is kövessük a jó anyát, ki jáni tanuló gyermekét szabadon eresztí ugyan, de azért örökös szemmel kíséri. Hogy a játékot mi így felbecsültük, az nagyon természetes dolog, hisz már Anaxagoras annyira becsülte, hogy halalos ágyán, midőn környezete kérdezte: miként öröközhetnék meg emleket? Azt felelte: „Hagyjátok gyermekeitek az év azon hónapjában, melyben meghalok — játszani.“ És igaza volt, mert minél tovább gyermek valaki, annál tovább lesz ifjú és annál tovább vidám öreg.

„Az igazgatótanító és vezetése alatt álló tantestület közötti viszonyról“ az apatini, bresztováci és prigrilevici tantestület értekezett érdekel és alaposan. A harcias felvolásoznak az igazgatókról szóló bűnlajstromait hallgatták s a védtelen hagyott, javulást szimuláló igazgatókat tönkretéve látni a vádoltak padján, valami érdekes volt. Nem szóltak volna fel Dárius kincseiről sem; csak egy-egy méltatlankodó pislanást vetett fel olyik, midőn újabb előadó ismét eleventekre tapintott. Olyan pillanatok voltak ezek, melyekből e szavak ríttak ki: „Hát még te is fiam, Brutus?!“ De föl is függesztettünk (általános elégtétel okáért) minden hirbeid igazgatót s fejelemi vizsgálatot akasztottunk az önmagával megbisonlott tantestületek nyakába; aztán leköszöntöttük a zsarnok igazgatókat s felállítottuk a betűsorban változó igazgatói „betes“-séget s végül utilaput kötöttünk a lelkiismeretlenül működő s az igazgatói nimbusz és jó tantestületi szellem ellen agitáló 48-as véru tanítók talpa alá, mert csak az ilyen „ambulans“ állapot felelhet meg ezen elvnek: „Kódusbot és függelenség!“ Az egyik dolgozatban felhozott s az igazgatók imputált „atyai szeretetet“ elvöröltük s Farkas kolléga kivágására kimondtuk (a tanítónak és ovodás kisasszonyok felé illendő bök kíséretében fordulva), hogy „szeressük egymást!“ mert utóbb végre is az igazgató nekünk nem atyánk és így sem fia, sem lányai neki nem vagyunk — oszt punktum!

„Megfelelesek-e mindenképen a földrajzi térképek azon igényeknek, melyeket a földrajz helyes tanítása támasztat; ha nem, mért nem, és mennyiben lehetünk befolyással azok célszerűbb szerkesztése érdekében?“ tételt Karavukova, Monostorszegh és Bogoja vidéke fejtegette. A nagy ovációkban részesített dolgozatok felolvasása után megégettünk minden nem Kogutovitz-féle és főképen nem magyar kiadványu iskolai térképet; megcáfoltuk azokat, kik a Kogutovitz-féle térképeket drágasággal vádolják. Dr. Kiss Aronnak, ki a néma térképeket csakányozza, Tusehter J. odakiáltott: „Vágd fiam, vágd csak Forgách, tied leszen Gyimes és Gács.“ De Bogoja vidéke rajuk is lélekkelt, hogy hát: „Ne pusztítsátok el ami van, hanem teremtésétek meg azt, ami nincs: a szülőföld térképét, mert az meg a földrajzi ismeretek édes anyja!“

Aztán következett volna: „Mit tehet a népnevelés a gyermekeknek minden lépten-nyomon mutakozó túlértétség megállítására?“ tétel, de az előre haladt idő

folytán napirendre tértünk fölötté; pedig Bogoja és vidéke már ugyancsak fente a fringiját a harcjátékra, mitől így elesett.

Az indítványok során következett: „Tekintettel arra, hogy a felekezeti tanítókörök nagyon helyesen a gyűlést imádsággal kezdik és végzik, s tekintve, hogy aki énekel — Aranyaszájú szent János szerint — kétszer imádkozik, azért eztán körünk (a jobb részt választva) ülés kezdetén a Hymnuszt, végén pedig a Szózatot énekelje el“ — a legszivesebben fogadtatott és Farkas bezdáni kolléga „hangigazgatóvá“ rögvést ki is szemeltetett.

Tavaszi ülés helyéül Bresztovác jelöltetett ki, hol Kvanduk Mária ovodásnőnk fogja bemutatni ovodai ékszerinek csiszolását, miért nem is késtünk már előre megjelenezni őt. Ezen kellemes hatás alatt az ülés véget ért.

2 órakor a községház melletti vendéglőben mindenkit kielégített társas ebédet ettünk, melyen mindkét nembeli községi intelligencia, elüljáróság és iskolaszék is megjelentelen részt vett. Mulatgatásunkra még egy helyre cigány banda is érkezett ebéd alatt és ugyancsak szorgoskodott bennünket fölgnyulasztani, de ez csak részben sikerült, mert 4 órakor már kocsira kellett ülni s így feloszlott a pompás kis közgyűnyűiség.

Utközben betértünk Dickann Ferenc fölőpfalvai derék kollégánkhoz, kinek vendégszerető kedves családi körében igen kellemesen tárgyaltuk bácskai Don Karlosunk e jellemző strófácskáját: „Filipován a halat fapapucsos fogják (Láttuk is a halastavukat!) Meg a sok szép nagy bajuszt borotválni bajtják.“ Ha a ránk estélyedés nem ijeszt bennünket, tán még most is ott hajtogatjuk, hogy „kocicsunk csak“, meg „kikilini!“

Melyből hasonló jókat kívánva, vagyok tek. szerkesztő urnak alázatos szolgálja

Bács-Gomboson, 1898. október 8.

Gábory Károly.

Nemzeti szövetség Ó Becsén.

Ó-Becse, 1898. október 12.

Vasárnap ünnepet ült Ó-Becse magyarsága. E napon alakult meg nálunk a Nemzeti Szövetség, a mely nemcsak a megyénkben, de a délvidekén az első és így uttörő. Az ünnepélyre a központból leutaztak: dr. Barthos Andor, Déri Gyula, dr. Henyey Vilmos, dr. Kriváchy Géza, Loevenfeld Tivadar, Fränkl Lajos, dr. Balassa Antal és Erdélyi Lajos, a kiket az indóházánl Gönczy János v. bíró és a fogadó bizottság fogadott.

Az alakuló ülés 11 órakor volt a községháza dísztermében, a mely szűknek bizonyult. Mintegy 40 nő és 300 férfi szorongásig töltte meg a dísztermet. Többen diszmagyarban jelentek meg.

A gyűlést Csupor Gyula szervező bizottsági elnök nyitotta meg gyönyörű beszédben. Jól esik lelkének — ugymond — hogy ő kezdheti meg e nagyjelentőségű egylet megalakítását; úgy érzi magát, mint a puszták vándora, ha fűtő oázisra lel, mint ha a világi a templom komor iva alá jut; most is kiűn az ősi hervasztó szél a leveleket söpri, míg itt benn az éltető reményesség melege üditi a szíveket. Eddig megfeledeztek a társadalmi egység megalakításáról, csak a lelketlen anyagi vágyak, a politika foglalt el mindenkit, úgy hogy oda értünk, a hová a pogány világ, mikor a Messiásnak kellett jönni. El van fogódva, mikor látja a közénk jött vezérfiákat, akik zászlójukra az emberszeretet elvét írták, hogy hirdessék a Mester által hangoztatott igét. Ne legyen politikai, osztály s nemzetiségi gyűlölség, tünjék ez el, hogy ismét szeressék mind e hazá lakói apáink drága vérén szerzett hont. Üdvözi a jövő Magyarországnak törhetetlen bajnokait, kik eljöttek tanítani arra, hogy mindnyájan egy szívvel, lélekkel szeressük egymást; üdvözi őket, mint a legmagasztosabb eszme: a szeretet uttörőit.

Ezután dr. Barthos Andor az orsz. szövetség társeluöke mondott egy óráig tartó hatalmas beszédet, a melyben ismerteti a szövetség célját és annak jövő feladatát. A társadalmi rend megbontása szülte meg a nemzeti szövetséget. A hazafias ügyek iránti közömbösség szülte a nemzetközi szocializmust és ezt megtörendő, kell a szövetség megteremtene a nemzeti egységet. A nemzeti egységnek 3 ellensége van: a közöny, a szocialista tulzók és a nemzetiségi agitátorok. Tehát a szövetségnek is 3 osztályban kell működését kifejtene. Ezután felszólal, hogy a társadalmi osztálynak feladata: 1. történelmi emléktűnepek tartása, ily tűnepek napitárát egybeállítani; 2. a társadalmi életben nyilvánuló kasztkülönbséget megszüntetni, az ugynevezett „fehér asztal“-megalakotni, ahol a nagyságos ur együtt üljön a munkással; 3. a „Nemzeti Szemle“ támogatása és terjesztése; 4. nagy nemzeti akotások (Pantheon stb.) létesítésének strgetése. A nemzetiségi osztály: 1. elhárit minden félreértést, ami élesítene a nemzetiségek ellenszenyét; 2. a külföldi sajtó helyes informálása; külföldön lévő honfitársaink támogatása. Itt hangsúlyozza, hogy mindig a béke és szeretet legyen a jelszó.

A munkásosztály iparkodik a társadalmat megnyerni a munkások támogatására; a hazafias érzést a munkásokban élesíti; a lelketlen igazgatók karmai közül kiment; a munkanélkülieket munkához juttatja; a rokantakat segíve; oda hat, hogy hazai munkaerő alkalmaztassék, miért is gondját képezi jó magyar munkavezetők kiképzése; munkás kaszinókat állít; munkás könyvtár létesít stb. Végül a hölgybizottságok nemes feladatáról szólva, köszöni a figyelmet és azzal végzi: „vajha a mai gyűlés által gyújtott láng örök lenne!“

Zajos taps és éljenzés tört fel e tartalmas beszéd elhangzása után, majd dr. Milkó Ignác járásorvos köszönetet mondott a szép fejtegetésért. Most már — így szolt — tudjuk a szövetség célját, értjük feladatát s igérjük, hogy a hallott tanácsokat meg is tartjuk. Indítványozza, hogy dr. Barthos beszéde jegyzőkönyvbe foglaltassék, nyomattassék ki és terjesztessék, — a mi elfogadtatott.

Csupor üdvözi a szövetség közel 300 tagját s miután hallották annak nemes célját, kérdi, kívánják-e a megalakulást. A felhangzott éljenzés volt a válasz, mire dr. Balaton főszolgabíró rámutat arra, hogy Csupor Gyula, mint szerv. biz. elnök mily tevékenységet fejtett ki a megalakítás előkészítésében, úgy hogy teljesen neki köszönhetjük a mai szép ünnepet, indítványozza, hogy ezért köszönet mondassék a jegyzőkönyvben. Egyben ajánlja korelnöknek Popovits Vazul volt orsz. képviselőt.

Popovits köszöni a kitüntetését és ürt, hogy az ő elnöklése alatt alakult meg az első tisztikar. Olvastatván a javaslat, egyhangulag következőleg alakult meg a tisztikar: elnök Vissy Károly kir. közjegyző, alelnökök dr. Balaton Gyula főszolgabíró és dr. Milkó Ignác járásorvos, igazgató Csupor Gyula ny. főszolgabíró, helyettese Boromisza Tivadar, aligazgatók Gönczy János és dr. Szász István, ügyész dr. Grünbaum Pál, jegyzők Gavanszky Milos, Gündör F., Kovács F. és Fárba J., orvos dr. Popovits Milan, pénztáros Jung Antal, ellenőr Szonómár Elek és 30 ig. tag. — A hölgy-bizottság elnöke Gombos Béláné, alelnökök dr. Balaton Gyuláné és dr. Grünbaum Pálné, igazgató Vissy Szép Irén, aligazgatók özv. Karakásevitsné és Szűcs Jánosné, pénztáros Galambos Sándorné, titkár Földes István, jegyző Ugray György, orvos dr. Waldner József, ellenőr Szmik Gyuláné és 16 ig. tag. — Ezután Popovits korelnök üdvözlő a megválasztottakat és buzdít a testvéri egyetértés nagy munkájára. Életében legfőbb vágya volt — ugymond — a nemzetiségek és felekezetek közötti éles ellentét eloszlatása. Ürt, hogy élete alkonyán látja, mikép az ország minden részén erre szövetkeznek. Így lehet boldog a haza. Éljen a baza, éljen a király!

Csupor köszönetet mond a korelnöknek. Kriváchy dr. indítványára öfelségéhez és József főherceghez hódoló távirat küldetett. Csupor indítványára tisztelbeli elnöknek megválasztott: Popovits Vazul és Ginder Ignác, tiszt. igazgatók: Gombos Béla. Vissy Károly elnök most köszönetet mond tisztársai nevében a megválasztásért, egy a megjelent vendégeknek és a sajtó képviselőinek s a gyűlést berekeszti, ígervén, hogy a szövetség felvirágztatásán fog mindenba munkálni.

Délben bankett volt, a hol dr. Balaton öfelségére; Csupor dr. Barthosra, a mai nap szónokára; dr. Barthos az ö-becsei n. szövetségre; dr. Grünbaum a vendégre; Sárkány a hölgybizottságra; dr. Milkó a sajtóra stb. mondta fölköszöntőt. Ebéd alatt olvastattak az érkezett táviratok, összesen husz. Megható volt az agg Popovits Vazul felköszöntője, a mely a forró hazaszeretet megnyilatkozása volt. Seholy — ugymond — oly szabadok a nemzetiségek, mint itt e hazában. Éljen az imadott haza. Szűnni nem akaró taps hangzott fel e pobárköszöntő után, a melyet oly jó volt hallani itt és ily ajkról.

Este nagy hangverseny volt, a melynek minden száma páratlan sikerrel adatott elő. Szmik Gyuláné, Gündör Ferencné, Schrutek Amalia, Pataj Eleonora, Ugray György, Gündör Ferencz, dr. Szász István, Muzsnay Dénes voltak a fényes siker részesei. Minden egyes szám zajos tapsal és újrászálal lett jutalmazva, a mi hangosabb bizonyíték minden kritikánál. Az „ö-becsei polg. magyar dalkör“ is két férfikart énekelt tetszéssel.

—S.—

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szigethy László zentai járásbírói irnokot a szabadkai törvényszékhez segédtelevkönyvvezetővé nevezte ki.

Uj tanfelügyelő. Kurucz Gyula, az uj szabadkai tanfelügyelő e hó 10-én foglalta el állását.

Gyászintenzitizetlet. A zombori izraelita imaházban tegnap d. e. 11 órakor megható gyászintenzitizetlet tartottak az elhunyt királyné, Erzsébet Öfelsége lelki üdvéért. Az intenzitizetleten testületileg megjelentek az összes hatóságok, hivatalok és testületek; a vármegye és város tisztikarának élén megjelent dr. Vojvits István főispán magyar gyászruhába öltözve. Az intenzitizetlet alatt dr. Fischer főrabbi gyönyörű szép gyászbeszédet mondott; a hitközség erre az alkalomra elhozta a bajai izr. hitközség énekkarát, a mely szívhez szóló gyászdalokat énekelt.

Bácskai Réunion. Kétezer meghívót küldött szét a rendezőség, hogy a közönséget megbívja a kiváló sikerűnek ígérkező „Réunion“ ra. A rendezőség tevékeny elnökének s általában a rendezőségnek buzgósa nem vész kárba, mert — mint szerte beszélük — a „Réunion“ pártját ritkító kedves mulatság lesz. Mindenfelől készüldönek, így hát szép közönség ad magának találkozót. Csak jövedv legyen, — az pedig bizonyára lesz.

Lóverseny. Ha az időjárás is úgy akarja, hát akkor a közönségnek ez idén a lóverseny igazán kellemes szórakozást nyújt. Tegnapelőtt estig — mint értesültünk — a következő nevezések történtek: sikversenyre 6-an, akadályversenyre 3-an s ügét-versenyre 6-an neveztek. A nevezések azonban még tovább folynak s mint hírlik, még ennyi nevezésre van kilátás.

Dal-és táncestély. A zombori iparos dalárda mult hó 11-ére hirdetett, de az országos gyász miatt elhalasztott alapszabályszerű dalestélyét folyó évi október hó 15-én, szombaton a városi színházban tartja meg. Műsor: 1. „Kápolna.“ Kreutzertől. Eneklő a férfiak. 2. „Árványhaj.“ Gróf Festetichtől. Eneklő a férfiak. 3. „Lehajlik a fűfaága“ és „Fülemüle azt dalolja.“ Szabados Gézáttól. Kettős. Eneklők: Bogdán Mihály és Bölcs Dezső urak. 4. „Halvány arcom...“ és „Ésik eső.“ Palotásitól. Eneklő a férfiak. 5. „Szeretem a nökét.“ monolog. Irta Georges Lorin. Előadja Szabó Gyula ur. 6. „Legkedvesebb tanyám.“ Mangold K. től. Eneklő a férfiak. Helyárak: Prosc. páholy 4 frt, páholy 3 frt 50 kr. Tánclászlók a két első sorban 1 frt, a 3., 4., 5. és 6. sorban 80 kr. Zártszék a 7. és 8. sorban 60 kr, a 9. és 10. sorban 50 kr. Karzati ülőhely 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Jegyek előre válthatók Kellár József ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. A páholybérli uraságok kéretnek helyeik megtartása iránt folyó hó 13-ig, azaz östörtök déli 12 óraig intézkedni, hogy azontul mások igényeinek is megfelelheszünk. Feltűzések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor. Előadás után az „Elefánt“ szálló termeiben tánc. A páholy, támlászlók és zártszék-jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

50 éves tanítói jubileum. O-Kérről írják: Uj-Verbász község ág. h. ev. egyháza, a bacs-szeremi esp. ág. ev. tanítóegylettel karöltve e hó 10-én lélekemelő ünnepélyt rendezett igazgató-tanítója Lackner Fülöp tiszteletére, ki e napon töltötte be tanítói működésének 50-ik évét. Emelte az ünnepély fényét az is, hogy Verbász községek bár vegyesajku, de szívvel-lellekkel magyar érzelmi lakossága nyelvi s vallási különbség nélkül részt kért magának az ünnepségből. Az ünnepély már 9-én este kitünően sikertült fáklýásmennel kezdődött; a menet alatt a verbászi dalkör énekelt.

10-én ünnepélyes istentisztelet után, melyen hatásos beszédet ütt Róth K. Tivadar ö-verbászi lelkész s köri iskolalátogató az Egek áldását kérte egy az ünnepeltre, mint az ünnepelő közönségre; az ev. iskola helyiségében — mely ez alkalomra virág s lombfűzékkel gazdagon fel volt díszítve — gyűlt össze a tisztelgők nagy száma s üdvözölték őszinte, igaz szeretettel a jubilánst. Mindenekelőtt Hamel Adolf, az ev. tanítóegylettel elnöke hatásos beszédben rövid vázlatát adta az ünnepelt 50 éves működésének s a szép számmal egybegyűlt kartársaknak követendő például mutatta be s ajánlotta a bár éveire ősz, de testben s lelkileg teljesen ifju jubilánst; majd Schmitt K. V. egyleti jegyző nyújtá át neki a kartársaknak ezen alkalomra szerzett emlék-ajándékát, egy szép aranyórát. Schneeberger ev. lelkész vezetésével az uj-verbászi egyház üdvözölte agg tanítóját s érdemeinek elismerése gyanánt 300 koronáról szóló alapítványt nyújtott át neki, mint „Lackner Fülöp“ alapítványt az általa vezetett osztályok legérdemesebb tanulóinak kitüntetésére szánva az alapítvány évi kamatait. Petri Károly alesperes a bacs-szeremi ág. h. ev. egyházmegye nevében adta át az elismerés s köszönetnek minden tekintetben kiérdemelt adóját. Ezután következett a helybeli alginázium tanári testületének, a kucurai ág. ev. egyháznak — melynek az ünnepelt 15 éven át volt általánosan szeretett s még máig sem feledett tanítója — a helybeli kartársak, a helybeli ref. egyház, az olvasókör, melynek 28 éven át elnöke az ünnepelt, az izr. egyház küldöttségének, végül a volt s jelenlegi tanítványok leg szívbeli eredt hálás üdvözlete. — Délben az olvasóegylet helyiségében sikortilt díszbezdelt zárta be az ünnepélyt, hol még számos, szebbnél-szebb tószttal — melyek közül Künsztler Károly kis-kéri tanító felköszöntője kellett méltó, kiérdemelt hatást — tüntették ki az ünnepelt tanítót s a szétoszló ünnepelő közönség azon hó kívánattal öszlött szét: „Isten kegyelme tartsa meg még hosszú időre Lackner Fülöp igazgató-tanítót, mint a szorgalmas, hazafias s teljesen hivatásuknak élő tanítók mintaképét.“ Ugy legyen!

A kereskedelemügyi miniszterium a kisipar támogatása céljából üdvös rendeletet öcsötött ki. A kisebb gőzfűvelő kazánokra vonatkozólag ugyanis elrendelte, hogy a 100 liter örméretű, 10 légköri nyomásnál nagyobb feszképességgel nem bíró vagy 6 cm. külső átmérőnél kisebb forraszóvekekkel ellátott kazánok, ha biztonsági szeleppel és feszmerővel ellátva vannak, a szokásos kazánellenőrzés alul mentesek s kezelésközöz vizsgáló gépezés nem kívántatik. Az ily kazánok a kazánvizsgáló bizottságnál bejelentendők, ki azokra a használati engedélyt szóban adja meg.

Az állami telepek gyümölcsfáinak és csemetéinek arszabályozása. A különböző állami intézetek által előállított fák és csemeték ára eddig eltérő volt és a mig az állami faiskolák az öltött fákot kor- és fajkülömbösg nélkül 25 krajcárért adták el a közönségnek, addig más intézetek ugyanily, vagy még gyengébb öltványokat 35—60 krajcáron értékesítették. Ezenkívül éves vételelem folytán a közönség a gazdasági sorfák az éves magcsemeték árában követelte, a miből vitás esetek keletkeztek. Ugyancsak ily árkülömbözöttek fordultak elő az állami telepeken a szőlővesszők és szőlőültvényeknek. Ezen állapotokon segitendő: Darányi miniszter most egy a fák, mint a csemeték és szőlővesszőkre nézve is az árakat egyöntetűen és méltányosan szabályozta, mely szabályozás következtében az elsőrendű magostörzű öltött fák ára 40 krban, az ugyancsak elsőrendű felmagostörzűeké pedig 30 krban lett ugyan megállapítva; de viszont a másodrendű, továbbá a esontlejas feltörpe fák ára 20 krba lön leszállítva. A lehető legolcsóbbra lettek leszállítva az amerikai szőlővesszők árai is. Egyéb csemetékben, öltvesszők- és fűzögványokban a régi és az új árak között alig van jelentékeny külömbösg. A miniszternek ezen arszabályozással nemcsak az a szándéka, hogy az árak a fa korához és minőségéhez képest igazságos arányba kerüljenek; hanem így reméli elérhetni azt is, miszerint a vagyonosabb közönség szüktségletét nem kizárólag az állami telepekről fedezvén, több fa marad vissza a telepeken rendelkezésre oly célból, hogy azokból főleg kis parasztgazdák, lelkészek és tanítók legyenek ingyenesen részesítettek. Az új arszabály, szintugy az állami telepeken készletben levő és kiadható fák és csemeték jegyzéke, az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostól (földmívelésügyi miniszterium), valamint az egyes állami intézetek és telepektől ingyen megkaphatók.

Névmagyarosítás. Belsőügyminiszteri engedéllyel a vezetékneveket megmagyarosították: Braun Ede pacseri lakos „Barná“-ra, Fölkl Jakab bajai lakos „Földvári“-ra, Hápl János szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Matild, Teréz, István, János, Anna, József és Viktor „Harmat“-ra, Rumenyák Simon szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei István, Alojzia, Matild, Béla és Marcella „Rónai“-ra, Hász Lajos szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária és Lajos „Házi“-ra, Schönberger Alajos bikityi lakos, valamint kiskoru gyermekei Sándor, Ferenc, Erzsébet, Mária és Róza „Szabados“-ra, Geiger István bikityi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, György, Katalin, Márton, Erzsébet és Julia „Gálfi“-ra, Nagybudzer István szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Viktória, Mária és Antal „Nagy“-ra, Novák György kishegyesi lakos „Honfi“-ra, Mentus Bálint kishegyesi lakos „Magyar“-ra, Hambalkó György kishegyesi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mihály, György, Erzsébet és Verona „Hazai“-ra, Palusek János polypalai lakos, valamint kiskoru gyermekei József és Ilona „Pálfi“-ra, Ruza Károly szabadkai lakos „Rózsá“-ra, Beyer Antal almási lakos, valamint kiskoru gyermekei Antal, Dezső és Jolán „Bajor“-ra, Dobrotsi János szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária és János „Dobos“-ra, Hanauer József szabadkai lakos, valamint kiskoru gyermekei Róza, Erzsébet, Ferenc és Mária „Hajnal“-ra.

A boldog családi élet és a — m. á. v. Az „O.B. és V.“ írja a következő hírt: Nem minden napi tartalmu kérvény került báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter kezébe. A kérvényező egy jómódu, sőt a kis bacsban városban szerepét vivő kereskedő. Kérvénye azonban, melyet a kereskedelmi miniszter intézett, épen nem kereskedelmi tartalmu. A derék kereskedő arra kéri a minisztert több ivre terjedő beadványában, hogy helyezzen el a városból egy jó képu, nyalka magyar államvasúti tisztet, mert ezt megköveteli az ö családi békéje. Ö nagysága ugyanis — a kereskedő felesége — nagyon is jó szemmel nézi a csinos vasutast,

sőt a férj még többet is gyanit, egyébtől is fél. Az bizonyos, hogy szerelmes a felesége a csinos m. á. v. tisztbe, tehát ő, a boldogtalan férj kénytelen kéri a mindenható minisztert, hogy helyezze el a vasutast, de csak ne — Zomborba. Ott lakik tudniillik a szerelmes menyecske anyja s a férj attól tart, hogy nagyon is gyakran kívánczónék a mamához a fiatal asszony, ha a vasutas is Zomborba laknék. A folyamodván végén komolyan megígéri a szerencsétlen férj, hogy az esetben, ha kívánsága teljesül, egész életében mindenkor kormánypárti képviselőre szavaz — ingyen. (E.)

Értesítés. Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (építő) ipariskolában (VII. Damjanich-utca 28.) november 3-án nyílik meg. A tanfolyam négy félévre terjed. Az első évfolyamra való felvétel feltételei: Legalább 15 éves életkor, irni, olvasni és számolni tudás s legalább egy építkezési időszakra terjedő gyakorlati működés a kőműves, a kőfaragó, vagy az ács mesterség terén. Szükséges bizonyítványok: 1. Keresztlevél, vagy születési-bizonyítvány. 2. Erkölcseibizonyítvány. 3. Az elvégzett isk. osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy iparhatóságilag hiteltesített munka-bizonyítvány. Díjak: 2 frt beiratási díj, 10 frt tandíj, 2 frt szertári biztosíték.

Szerencsétlenség Molnár Mejjes Antal 15 éves VI-ik köri lakos mint napszamos a szabadkai gimnázium építésénél volt alkalmazva; tegnapelőtt déltűn a téglahúzó csigából egy téglá az ép ott dolgozó Molnár Antal fejére oly szerencsétlenül esett, hogy koponyáját bezúzta. A seb veszélyes.

Illem a színházban. Ha színházba megy, tartsd szem előtt a következő nézőtéri tipzparancsolatot: 1. Ne jöjj későn a színházba. 2. Nyugtalan vagy feltűnő magaviselettel ne zavarj szomszédodat. Ha számárhurud van, maradj otthon. 3. Ugy menj a helyedre, hogy szomszédjaidnak sobase fordíts bánt. 4. Ne hájg a lábukra. 5. Ne zavarj magánbeszélgetésekkel az előadást. 6. Ugy nevéss és ugy sirj, hogy ne kelts vele föltűnést.

7. Ha nem tudsz cukorkák nélkül meglenni, ugy legalább ne keltsd föl szomszédjaid irigykedését és ne ropogtasd a papirost.

8. Ha nem tudsz színlap és szövegkönyv nélkül boldogulni, lapozgass halkán. Semmi sem kellemetlenebb, mintha az embert az érzékeny jelenetekben papirsuhogás zavarja.

9. Fejeddél és labaddal ne üsd a taktust. Arra való a karmester. 10. Ne állj el a kijáratot. Embertársaidat ne dolgozd meg a könyököddel.

Kaufmann S. utóda helybeli jönevű kereskedő cég a mai számunkban hirdetést tesz közzé, a melyben kiterjedt üzietét ajánlja. A hirdetésre felbívjuk olvasóközönségünk figyelmét.

Vonatok indulása és érkezése Zomborban. Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 6 óra 46 perckor személyvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.

2. Szabadka felől érkezés: Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, delutáni 3 óra 34 perckor személyvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.

3. Gombos felé indulás: Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, delutáni 3 óra 41 perckor személyvonat, és esti 8 óra 41 perckor személyvonat.

4. Gombos felől érkezés: Reggeli 6 óra 39 perckor személyvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.

5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 05 perckor személyvonat, delutáni 4 óra 05 perckor vegyesvonat.

6. Baja felől érkezés: Reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat, delutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.

7. Ujvidék felé indulás: Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, delutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.

8. Ujvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Zomborban, felsőváros, Flórián-utca 355. szám alatt lévő ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

János Gusztáv.

3—3

7702. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Déronya községben 300 frt fizetés s szabályszerű intési díjakkal javadalmazott végrehajtói állásra enzenl pályázatot nyitok.

Folyamodók képességekét igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket október hó 31-éig hozzám nyujtsák be.

Kelt Hódásghon, 1898. évi október hó 1-én.

Tripolszky,

h. főszolgabíró.

3—1

Irnok kerestetik.

Csataalja község jegyzői irodájában, három havi időtartamra, napi 1 frt díjazás mellett egy, az adóügyekben némi jártassággal bíró egyén azonnal felvétetik, ki egyéb irodai foglalkozása mellett, a végrehajtói teendőket is végezni köteles leendő.

Levélbeni jelentkezések Szilvássy György községi jegyzőhöz küldendők.

3-1 **Az előjárók.**

10,710. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásához tartozó Cserevka községében lemondás folytán üresedésbe jött havi előleges részletekben a község pénztárából fizetendő évi 300 frt javadalmazással ellátott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket bozzám legkésőbb **f. évi november hó 10-ik napjáig** annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Bács-Kula, 1898. október 5-én.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

3-1

9262. sz. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bulkesz községében üresedésbe jött és havi utólagos részletekben kifizetendő évi 240 frt javadalmazással összekötött gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják felhívom, hogy szabályszerűen okmányolt pályázati kérvényeiket **f. évi október hó 25-ig** nálam okvetlenül benyújtsák.

Palánka, 1898. szeptember 30-án.

Pichtneckert,
szolgabíró.

3-3

9323. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Plávna községében üresedésbe jött és évi 220 frt készpénzfizetéssel, továbbá természetbeni lakással — mely áll szoba, konyha, kamrából — javadalmazott rendőrvetési állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy szabályszerűen okmányolt pályázati kérvényeiket **e hó 25-ig** nálam benyújtsák.

N.-Palánkán, 1898. október 1-én.

Lichtneckert,
szolgabíró.

3-1

Magyar királyi folyammérnöki hivatal Zomborban.

1506. sz.
1898.

HIRDETMEYNY.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur f. évi október hó 2-án 61,122. sz. alatt kelt rendeletével a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal részére **két darab munka-dereglye és három darab munka-ladik** beszerzését engedélyezvén, az alulírott kir. folyammérnöki hivatal e tárgyak beszerzésének biztosítása céljából **f. évi október hó 19. napjának délelőtti 10 órájára** hivatalos helyiségében nyilvános versenytárgyalást tart, melyre az ajánlattevőket ezennel meghívja.

Felvilágosítások ugyanott a hivatalos órák alatt megszerezhetők.

Zombor, 1898. évi október hó 12-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

HIRDETMEYNY.

A Veprovácson (Bács megye) székelő „Veprováci segélyező szövetkezet” törvényszéki legbejegyzett társas cég részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Veprovácson a szövetkezet helyiségében **f. évi augusztus hó 7-én** megtartott rendkívüli közgyűlésén, a szövetkezet feloszlása határozatilag kimondatott.

Felhívom az emellett nevezett szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított **hat hó alatt** a szövetkezet ellen érvényesítsék.

Veprovácson, 1898. október hó 11-én.

Réntz György ifjabb,
Weisbart József,
igazgatósági tagok, ugyis
mint felszámolók.

3-1

757. szám.
bv. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 13535/1897. számú végzése által dr. Legrand Ferenc hódásági ügyvéd által képviselt Vukojev Novák mint kk. Vukojev Lázár és Milica t. és t. gyámja, obrováci lakos javára özv. Panity Vjenkoné szül. Kovacs-v Kata mint kk. Panity Gasa és Milivoj t. és t. gyámja, pivnicai lakos ellen 1266 frt 66 kr tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 9-ik napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 29 frt 81 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1037 frt-ra becsült lovak, ökrök, tehén, koc-i, csöves kukorica, birka, buza stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1898. P. v. 442. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pivnicán alperes szállásán leendő eszközökre **1898. évi október hó 20. napjának délutáni 3 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron arul is eladatni fognak.

Az előírt ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1898. évi október hó 4-én.

Váczy János,
kir. bír. végrehajtó.

2. szám.
eln. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A béregi községi állandó gyermek menedékház-nál üresedésben lévő és 250 frt készpénz fizetéssel és szabad lakással javadalmazott gyermek menedékház vezetői állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulírott elnökhöz **f. évi október hó 27-ik napjáig** terjesztésük be, mert később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Kijelentem, hogy a vezetői fizetés havi előleges részletekben a községi pénztárból lesz kifizetve és hogy a vezetőnek mellé szükséges dajkát a vezetőnek fogadja fel és sajátjából fizeti.

Azon folyamodók, a kik okmányilag bizonyítják, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a sokac, (dalmát, szerb) és német nyelvet szóval bírják, előnyben fognak részesíteni.

A választási határidő **f. évi október hó 30. napjának d. u. 3 órája.**

Kelt Béregben, 1898. évi október hó 10-én.

Grosser Lajos,
felügy. bizotts. elnök.

3-1

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, miszerint üzletemet **Falcione Lőrincz ur házába, Kossuth Lajos-utca,** (volt Czeisl Gizella üzlete helyére) helyeztem át.

Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy a közelgő Mindszent ünnep alkalmából nagy

sírkoszoru raktárt

rendeztem be, ahol is mindennemű **sírkoszoruk**, a legújabb **szalmavirág-koszoruk** stb. kaphatók. **Sírkoszoruk** ujtása a lehető legolcsóbb kivitelben és pontos kiszolgálás mellett eszközöltetik; raktáron tartok továbbá **szobadiszt és prepa ált palmafákat.**

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását, magamat jóindulataikba ajánlván, maradok

alázatos tisztelettel

MATUSEK BÉLA,

művirág-készítő.

3-2

3398. szám.
1898.

Faeladási hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy az apatini erdőgazdálkodásig tartozó Apatin község határában fekvő A. u. o. l. v. s. 2 tag, 21., 22., 23., 24. és 25. osztály és L. b. a 9. tag egészen és a 10. tag 79. osztályból képezett 391,6 holdas vágásterületen 5222 m³ épületfa és 36886 m³ tűzifára becsült kemény faanyag 138,734 frt 44 kr kikiáltási ár mellett tuskóirtás kötelezettséggel és a szerződés jóváhagyásától 1899. évi október hó 31-ig terjedő kibaszásási időtartamra, felsőbb jóváhagyás fentartása mellett, az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **1898. október hó 27-én délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az eladandó fatömeg részletes becslése az alulírott hivatalnál megtekinthetők.

Apatinban, 1898. október hó 10-én.

M. kir. erdőhivatal.

Legnagyobb választék női- és gyermekfelöltőkben

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget értesíteni, hogy még ez év, vagyis

1898. évi május hó 1-én

az összes eddigi helyiségeimet

— A SZENT-HÁROMSÁG-TÉRRE —
(AZ EDDIGIVEL SZEMBEN)

— A ZRINYI ÉS GROMON-UTCA SARKÁN —
(VOLT KAUFMANN-FÉLE EMELETES HÁZBA)

helyeztem át és azt a legnagyobb kényelemmel **a női felöltők, ugy a férfi-kalapraktárt** — melyeket tetemesen nagyobbítottam — elkülönítve rendeztem be.

Egyszersmind a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására juttatom, hogy a **bécsi és berlini** bevásárlási utazásomból hazaérkeztem, raktárom a közelgő őszi és téli idényre mindennemű

női- és gyermekfelöltőkben

a legújabb modellek szerint: **Jaquetták, Gallérok, Pellerinek, Radköpenyegek, Dolmán, Esököpenyegek** a legnagyobb választékban megérkeztek és ezeknek megtekintésére a nagyérdemű hölgyközönséget ezennel meghívom.

Azonkívül legnagyobb választék mindennemű **férfi-, fiu- és gyermekkalapokban: cylinder, clagues;** különlegességek **férfi- és flusapákban, valódi angol vadász-sapákban;** saját készítményű **utazó- és városi bundák, mentsikoffok, lábzsák és utazócsizmák.**

Nők részére szörméből sapkák, karmantyuk, vállgallérok és prémek.

Főtörekvésem az eddig elért bizalmat továbbra is fentartani, a nagyérdemű közönségnek legolcsóbb és legpontosabb kiszolgálást biztosítva, ismételve figyelmeztetem, hogy elárulító helyiségem kizárólag **a Szent-Háromság-téren,** (a régivel szemben) volt Kaufmann-féle emeletes házban van.

Teljes tisztelettel

KAUFMANN S. UTÓDA,
ZOMBOR, (Bácska.)

KAUFMANN S. UTÓDA,
ZOMBOR, (Bácska.)

Legnagyobb választék női- és gyermekfelöltőkben.